

STATOKOS JEGYZET: PUBLIKÁLÁS

StatOkos – Statisztikai és Módszertani Adatbázis

2018

Tartalom

[SZÖVEGEK FELÉPÍTÉSE ÉS STRUKTÚRÁJA].....	1
Miért publikálunk?	1
IMRAD formátum	1
Sorrend	2
[TUDOMÁNYOS STÍLUS]	4
Minőség és stílus	4
[HIVATKOZÁS APA FORMÁTUMBAN]	5
Hivatkozás fontossága a tudományos világban.....	5
Milyen esetekben kell megadni dolgozatunkban a felhasznált forrást?	5
Mire kell hivatkozni?	5
Hogyan hivatkozzunk a mondatok (szöveg) közben?.....	6
Hogyan hivatkozzunk a mondat végén és a felhasznált irodalmak részben?	6
Folyóiratok hivatkozása	7
Könyvek	8
Könyvfejezetek	8
Hivatkozások formázása a felhasznált irodalomban	8
Elektronikus hivatkozások	9
[ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK HIVATKOZÁSA APA FORMÁTUMBAN]	10
Táblázatok megjelenítése	10
Ábrák megjelenítése.....	11
[SZAKIRODALMAK]	12
Szakirodalmak típusai, megbízhatósága.....	12
A szakirodalmak áttekintése	12
[A PUBLIKÁLÁS MENETE]	13
Út a publikációig	13
A kutatás folyamata.....	13
[PLÁGIUM]	15
Az ön-plágium.....	15
Mikor kell hivatkozni?	15
Mire kell hivatkozni?	16

[SZÖVEGEK FELÉPÍTÉSE ÉS STRUKTÚRÁJA]

Szerzők: Kazinczi Csaba

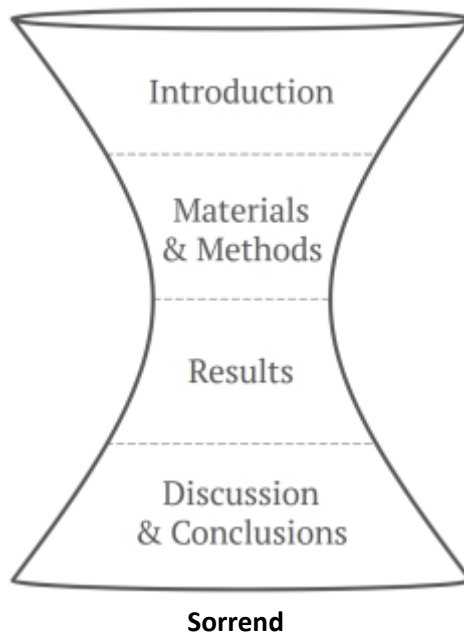
Miért publikálunk?

A tudományok fejlődése és gyarapodása megköveteli azt, hogy az eddig felhalmozott ismeretanyagok bővítésre, frissítésre és további elmélyítésre kerüljenek. Ennek érdekében a kutatók és az egyes tudományterületek művelői felderítő kutatásokat terveznek vagy éppen egy bizonyos témakör specifikus újragondolását és kreatív megközelítését hangsúlyozva végeznek további méréseket. A tudományban dolgozók körében pedig ezen munkák mind magas szintű szervezettséget és pontosságot igényelnek, ugyanis egy téma precíz körbejárása és az ahhoz kapcsolódó kérdések és kutatási módszerek meghatározása külön feladatnak minősül, nem összetévesztendő a laikusok információ iránti vágyának hagyományos kielégítésével. A laikus és szakmai megközelítés között különbséget tesznek a más minőségű források, az információ feldolgozásának menete, a tudományos szintű igényesség megléte valamint a képesség arra, hogy a meglévő információkat kritikus módon kezeljék. E tényezők szükségesek ahhoz, hogy a kutató ne csak megszerezni legyen képes a számára szükséges tudást, de megértse is azt és képes legyen saját maga is újat alkotni.

IMRAD formátum

Az IMRAD formátum (Introduction, Methodology, Results and Discussion) elterjedt és jól használható felépítési forma, sorban tartalmazza: Bevezetés, Módszertan, Eredmények és Megvitatás részeket

- Bevezetés: Ez a tanulmány hogyan kapcsolódik az szakirodalomhoz? Miért hasznos és fontos ez a tanulmány?
- Metodológia: Hogy lett az adat gyűjtve? Hogy lett az adat analizálva?
- Eredmények: Mit derít fel a kutatás?
- Megvitatás: Meg lettek válaszolva a kérdések?

1. **Cím:** rövid, tömör, de kifejező
2. **Absztrakt:** a kutatás lényegi összefoglalója, amely röviden tartalmazza az IMRAD elemeit, maximum egyharmadnyi A4-es oldal terjedelemben (ennél rövidebb lehet, ha lényeges információ nem vész el)
3. **Bevezetés:**
 - A terület meghatározása (melyen belül vagy központi állítást fogalmazunk meg vagy/és egy téma általánosítását célozzuk meg vagy/és egy korábbi kutatás felülvizsgálatát vezetjük be)
 - Egy ún. fülke létrehozása, mely egyszerűen bemutatja azt a saját területet, ahol ez a munka akár hiánypótló lehet (melyen belül demonstráljuk a szükségességét a tanulmánynak vagy mi magunk hozunk létre „üres helyet” neki vagy megválaszolatlan kérdést teszünk fel vagy egy korábbi tanulmány folytatását készítjük el benne)
 - Végezetül a „fülke” elfoglalása cél (melyen belül kiemeljük a tanulmány megírásának okát vagy bemutatjuk a kutatást esetleg az elsődleges eredményeket, de azt is megtehetjük hogy magának a cikknek a „vázlatát” adjuk elő)
4. **Módszertan:** mindazon információk, amelyek a kutatást jellemezték (vizsgálati személyek, folyamatok, felhasznált eszközök stb.)
5. **Megvitatás:** ebben a részben legyünk a leginkább specifikusabbak a kutatás eredményét illetően. Ebben a részben ugyanis az eredmények értelmezése kap helyet. Sok olvasó rendszerint átugorja az előzetes részeket és rögtön a megvitatáshoz ugrik. Voltaképpen itt kell, hogy legyen a legnagyobb fókusz a legfontosabb és legérdekesebb eredményeken. A megvitatás szintén rendszerezhető, strukturálható:
 - *Bevezetéssel* kezdünk (melyen belül érdemes az olvasókat emlékeztetni a kulcsfontosságú eredményekre és/vagy hol találják meg a választ a cikk által generált kérdésre és/vagy hogyan illik be a kutatás által kapott eredmény az adott diszciplínába)
 - *Értékelés* (melyen belül analizálhatjuk röviden az eredményeket és/vagy bemutathatjuk a jelenség esetleges okait és/vagy összehasonlíthatjuk vagy kontrasztba helyezhetjük más

cikkekkel és/vagy elmondhatjuk hogy a kutatásunk eredménye milyen hatással lehet a már eddig meglévő teóriákra)

- *Konklúzió* (melyen belül ajánlatot tehetünk egy új kutatási témára és/vagy felhívhatjuk a figyelmet a kutatást övező esetleges kikerülhetetlen hibákra).

[TUDOMÁNYOS STÍLUS]

Szerzők: Kazinczi Csaba

Minőség és stílus

- Amennyiben cikket szeretnénk írni, hasznos, ha tisztában vagyunk azzal, hogy a tudományos minőségű szöveg ismérvei.
- Elsősorban tudnunk kell azt, hogy milyen szavakból építjük fel a **szókincsünket** (pl.: vizsgálat, kutatási terület, adat, funkció, specifikus stb.)
- a latin nyelv egyes alapvető kifejezéseit, melyekkel tudományos szövegekben találkozhatunk (pl.: et al, etc, i.e., stb.).
- Ha úgy érezzük, hogy az alapvető eszközkészletünk megvan a cikk írására és még kutatási témánk is akad, elkezdhetjük az írás folyamatát, amely négy fő szinten történik: tervezés, írás, korrigálás és végezetül a szöveg felülvizsgálása majd publikálása.
- A tervezés folyamata során érdemes a korábbiakban említésre került formai és logikai rendszerek követése azért, hogy a későbbiekben is valóban egy „tervnek” megfelelően tudjunk tisztán és érthetően egy szöveget felépíteni.
- Az írás folyamata során talán érdemes nem azonnal a komplex szöveg meglétére, precizitására és pontosságára építeni, éppenséggel kifizetődő lehet az is, hogy a nyers szöveget újra-újra átnézzük és a hibáktól mentesítjük valamint igény esetén bővítjük és átfogalmazzuk azt.
- **Az ellenőrzés** folyamata során érdemes bevonnunk másokat is, ugyanis itt érvényesül a „több szem többet lát” elv és mivel más embereknek más a kritikai gondolkodása, sokszor építőjellelű kritikával gazdagodhatunk. Érdemes először magunknak átnézni, majd másnak és végezetül újra magunknak azt.
- **A felülvizsgálat** folyamata során pedig újra megtekintésre kerül a cikk, ha úgy alakul, akkor pedig érdemes újraírni azt - akár több helyen is - a megfelelő eredmény érdekében. A többszöri átvizsgálás szerencsére nem csak a szöveg minőségének és mondanivalójának a magas szintjét biztosítja, de ugyanakkor segítségével elkerülhetünk alapvető hibákat, melyek akár a későbbiekben a plagizálás vádjához vezethetnek.
- Más nyelvekben, mint ahogy a magyarban is, olykor nagyon hosszúra sikeredhetnek ennek szöveges változatai. Természetesen kis terjedelemben nem jelent problémát magyarul sem a számok leírása, azonban nagyobb számok esetén nem csak a hosszúságra, hanem a különböző helyesírási szabályokra is hangsúlyt kell fektetnünk, amely nem csak a kész szöveg esztétikáját ronthatja, de annak megértését és minőségét is.
- Tegyük különbséget az ún. **aktív és passzív mondat szerkezet** használatában is!
- Ugyanúgy külön kategóriát jelent a „feltételező” szerkezet használata, melynek során a mondatokban nem konkrét állításokat fogalmazunk meg, hanem feltételezzük a tény meglétét. Több szempontból is hasznos lehet, de a túlzott használata komolytalanná teheti a munkánkat.

[HIVATKOZÁS APA FORMÁTUMBAN]

Szerzők: Dr. Szokolszky Ágnes

Tartalom:

- Mikor hivatkozunk?
- Mire hivatkozunk?
- Hivatkozás szöveg közben
- Hivatkozás szöveg végén
- Hivatkozás a felhasznált irodalomban (folyóirat, könyv, könyvfejezet és elektronikus források)

Hivatkozás fontossága a tudományos világban

Hivatkozni mindig kell, ha mások gondolataira, megfogalmazásaira, eredményeire támaszkodunk. Mivel az akadémiai munka lényege szerint olyan kooperatív tevékenység, amelyben a szerzők egymás munkájára építenek, ezért a hivatkozás szerves és gyakori része saját gondolataink kifejtésének.

Tartsuk szem előtt, hogy a hivatkozás funkciója hármass:

1. elismerjük a gondolatok tulajdonjogát;
2. követhetővé tesszük saját gondolatvezetésünk szakirodalmi összefüggéseit;
3. lehetővé tesszük, hogy más is el tudja érni, adott esetben el tudja olvasni azokat a forrásokat, amelyekre építettünk.

Milyen esetekben kell megadni dolgozatunkban a felhasznált forrást?

Amikor:

- valaki más írott vagy szóbeli közleményéből akár csak egy rövid részt is szó szerint idéz;
- valaki más írott vagy szóbeli közleményéből szabadon összefoglalva idéz, parafrázál;
- valaki más valamely gondolatát, véleményét, elméletét (modelljét stb.) ismerteti, bemutatja;
- valaki más valamely gondolatát, véleményét, elméletét (modelljét stb.) felhasználja saját gondolatmenetének felépítésekor;
- valaki más által megállapított tény, statisztikai adatot vagy ábrát, illusztrációt felhasznál;

Ha tehetjük, ne halmozzuk az idézeteket! Csak indokolt, elkerülhetetlen esetben idézzünk szó szerint! Ha szó szerint idézzünk, mindenképp szerepeljen a szövegbeli hivatkozásban az oldalszám is! Az idézetek indokolatlan használata helyett inkább fogalmazzuk át saját szavainkkal a szöveget. Ilyenkor is kell hivatkozni a felhasznált irodalomra, csak nem kell megjelölni a pontos oldalszámot.

Mire kell hivatkozni?

Lehetőleg elsődleges forrásra. Elsődleges forrásnak számítanak az eredeti empirikus kutatásokat vagy elméleti tanulmányokat közlő cikkek és szakkönyvek. A másodlagos források olyan publikációk, amelyek részletesebb formában ismertetnek és/vagy értékelnek eredeti publikációkat. Ilyenek például a tankönyvek, amelyek a klasszikus szakirodalom áttekintésére alkalmasak, nem pedig a legfrissebb

irodalom felkutatására. A harmadlagos források (enciklopédiák, szótárak, kézikönyvek) nagy mennyiségű elsődleges és másodlagos forrást foglalnak össze. A harmadlagos források a kutatási folyamat első szakaszában lehetnek hasznosak, amikor az adott terület általános, széleskörű áttekintésére van szükség.

Hogyan hivatkozunk a mondatok (szöveg) közben?

A hivatkozások formája függ a szerzők számától és attól, hogy a mondat szövegében, vagy pedig a mondat végén, zárójelben akarunk-e hivatkozni (mind a kettő lehetséges). Például:

- A szövegben először: „Walker, Stickgold és Robertson (2004) kísérletének eredménye szerint ...”
- További hivatkozás a szövegben: „Walker és munkatársai (2004) megállapították továbbá, hogy ...”;
- Első hivatkozás a mondat végén, zárójelben: „A vizsgálat megállapította, hogy ... (Walker, Stickgold, & Robertson, 2004).”
- További hivatkozás zárójelben: „A vizsgálat továbbá megállapította, hogy ... (Walker et al., 2004).”

Hogyan hivatkozunk a mondat végén és a felhasznált irodalmak részben?

Egy szerző esetén, amikor a szöveg egészére hivatkozunk: a hivatkozás a vezetéknev és az évszám megadásával történik. Például:

- A diszlexia olyan rendellenesség, amely egyébként ép értelmű, egészséges gyermekeket megakadályoz abban, hogy a nyomtatott betűsorokat képesek legyenek értelmezni (Vellutino, 1994).
- Vellutino (1994) definíciója szerint a diszlexia olyan rendellenesség, amely egyébként ép értelmű, egészséges gyermekeket megakadályoz abban, hogy a nyomtatott betűsorokat képesek legyenek értelmezni.

Két szerző esetén, amikor a szöveg egészére hivatkozunk: „&” jellel kötjük össze a neveket. Például:

- Megerősítést nyert, hogy a tisztán tanultnak hitt viselkedésformák sem mentesek a biológiai korlátoktól (Gould & Marler, 1987; Marler & Gould, 1999).

3-5 szerző esetén, amikor a szöveg egészére hivatkozunk, első alkalommal minden vezetéknevet ki kell írni, majd a második hivatkozástól kezdve csak az első szerzőt és a „*mtsai*” vagy: „*et al.*” kifejezést. Ha egy paragrafuson belül kétszer is hivatkozunk a műre, akkor második alkalommal elég az első szerző *et al.*-t kiírni. Például:

- Az IQ mögött álló genetikai tényezők vonatkozásában több vizsgálatot végeztek a Minnesotai Ikervizsgálat keretében (Bouchard, Lykken, McGue, Segal, & Tellegen, 1990).
- Több vizsgálat mutatott ki homogén középosztálybeli mintán nyert magasabb örökölhetőségi értéket (Bouchard et al., 1990).

Hat vagy több mint hat szerző esetén az első hivatkozáskor is csak az első szerző vezetéknevét és az „*et al.*”-t kell kiírni!

Ha ugyanazon vezetéknevű szerzők vannak, akkor a keresztnév első betűjének kiírásával különböztetjük meg őket, például:

... (Kiss A., 2002; Kiss J., 2004);

Ha egy szerzőtől egyszerre több munkára hivatkozunk egy zárójelen belül, akkor az évszámokat kronologikusan rendezzük el, például:

... (Fein, 1989, 1999, 2006).

Ha több szerzőre hivatkozunk egy zárójelen belül, akkor ábécérendben soroljuk fel a szerzőket, és pontosvesszővel választjuk el a neveket. Például:

... (Balogh, 1989, 1990; Petneházy, 1990; Zengő, 1980);

Klasszikus műveknél, ha csak lehet, feltüntetjük az eredeti megjelenés dátumát is vagy a fordítási év dátumát. Például:

... (James, 1983/1890) ... (Arisztotelész, ford. 1952)

Ha év nélkül megjelent műre hivatkozunk, akkor a név mellé „é. n.” (angolul: „n. d.” — no date) kerül.

Ha nincs szerzője vagy szerkesztője a műnek, akkor a címre hivatkozunk, például:

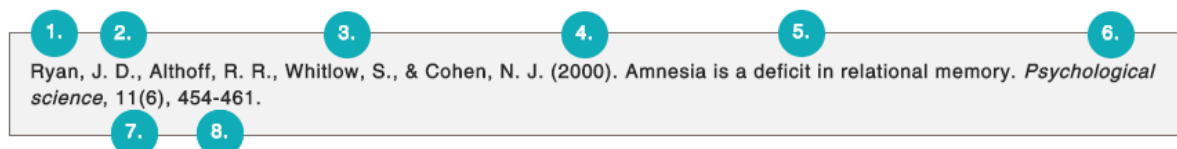
... (Merriam-Webster’s College Dictionary, 1993, 323. o.)

Ha konkrét szövegrészre hivatkozunk vagy szó szerint idézünk, a pontos oldalszámot, átfogóbb utalás esetén a fejezetszámot is fel kell tüntetni,! Például:

... (Tanaka és Cheers, 2004, 224. o.; Vargha, 2000, 2. fej.)

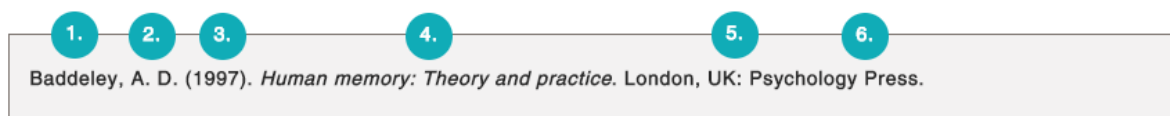
Ha az olvasót további irodalomhoz utaljuk, akkor a „lásd”, vagy „vö.” (vesd össze, angolul: „see”) kifejezéseket használjuk

Folyóiratok hivatkozása

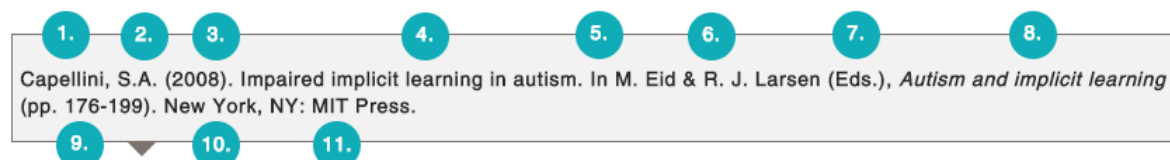
1. A vezetéknev, melyet egy vessző zár le
2. A keresztnév(ek) első betűje, melyet ponttal zárunk le. A teljes nevet végül újra vesszővel zárjuk
3. Ha több szerző van, hasonlóképpen kell eljárni, de az utolsó személynél, már nincs vessző
4. Ezt követi a publikálás dátuma zárójelben és ponttal a végén
5. A publikáció címe következik, melyet ponttal zárunk
6. A következő tétel a folyóirat címe, melyet dőlt betűvel formázunk és vesszővel zárjuk
7. Következik az évfolyam, majd zárójelben, hogy azon belül hanyadik szám, vesszővel zárva
8. Majd a pontos oldalszám -tól-ig formátumban, ponttal zárva

Könyvek

9. A vezetéknev, melyet egy vessző zár le
10. A keresztnév(ek) első betűje, melyet ponttal zárunk le. A teljes nevet végül újra vesszővel zárjuk (ha több szerző van, hasonlóképpen kell eljárni, de az utolsó személynél, már nincs vessző)
11. Ezt követi a publikálás dátuma zárójelben és ponttal a végén
12. A könyv címe következik dőlt betűvel, melyet ponttal zárunk
13. A következő tétel a könyv kiadásának városa, vessző, majd az ország rövidítése és kettőspont
14. Majd a kiadó neve ponttal zárva

Könyvfejezetek

15. A vezetéknev, melyet egy vessző zár le
16. A keresztnév(ek) első betűje, melyet ponttal zárunk le. A teljes nevet végül újra vesszővel zárjuk (ha több szerző van, hasonlóképpen kell eljárni, de az utolsó személynél, már nincs vessző)
17. Ezt követi a publikálás dátuma zárójelben és ponttal a végén
18. A könyvfejezet címe következik, melyet ponttal zárunk
19. "In" jelölés, majd a könyv szerkesztőinek neve
20. Ahol először a keresztnév rövidítése ponttal, majd a vezetéknev következik
21. Ed (editor) vagy Eds (editors) rövidítés zárójelben, attól függően, hogy egy vagy több szerkesztő van, majd vesszővel zárjuk
22. A kötet címe dőlt betűvel
23. Az oldalszámok -tól-ig formátumban, zárójelben, majd pont
24. A kiadás városa, vesszővel zárva, majd az ország rövidítése kettősponttal
25. Végezetül a kiadó neve ponttal zárva

Hivatkozások formázása a felhasznált irodalomban

A hivatkozásoknak ABC sorrendben kell szerepelnie. Formátum/Bekezdés menüpontban állítható, hogy a behúzás típusa Függő legyen (1,25 cm-rel beljebb kezdődik minden hivatkozás második sora). Nincs üres sor a hivatkozások között (Térköz: 0 pt)! Nincs számozás a hivatkozásoknál! Több szerző esetén, az utolsó szerző előtt „&” jel szerepel!

Helyes példa:

Chiappe, P., Hasher, L. & Siegel, L. S. (2000). Working Memory, Inhibitory Control and Reading Disability. *Memory and Cognition*, 28(1), 8-17.

Daneman, M., & Blennerhassett, A. (1984). How to assess the listening comprehension skills of prereaders. *Journal of Educational Psychology*, 76(6), 1372-1381.

Elektronikus hivatkozások

A dolgozatainkban elsősorban elsődleges forrásokra hivatkozunk, tehát eredeti empirikus kutatásokat vagy elméleti tanulmányokat közlő, lektorált folyóiratokban megjelenő cikkekre és szakkönyvekre! Nagyon ritka esetben elképzelhető, hogy valamilyen elektronikus forrás is információval szolgálhat a dolgozat témája szempontjából, azonban nem szabad elsősorban ilyen forrásokra támaszkodni a dolgozatírás közben! Ha mégis elkerülhetetlen, akkor a hivatkozás lényege ebben az esetben is az, hogy a szerző elismerje, feltüntesse azt a munkát, amit felhasznált, illetve hogy a hivatkozás pontos adatai alapján az olvasó szükség esetén maga is megtalálhassa a hivatkozott munkát. Az elektronikus forrásoknak lehet, hogy nincs címe, nincsenek oldalszámok, esetleg a szerző, kiadó vagy kiadási dátum nem található. Fontos, hogy mivel ezek az információk hiányozhatnak, ezért ezek kevésbé megbízható forrásnak számítanak!! Általános szabály a hivatkozásnál: amennyire lehetséges, próbáld meg minél inkább követni a nyomtatott források esetén előírt szabályokat, és ezt bővítsd ki az internes oldalra vonatkozó információval, beleértve a DOI számot. Ha nincs a publikációnak saját dátuma, meg kell adni a letöltés dátumát!

A DOI (Digital Object Identifier) szám: a dokumentumok elérési útvonala változhat az elektronikus rendszerben. A DOI számot azért találták ki, hogy egy egyedi, tartós azonosítót tudjanak hozzárendelni minden webes dokumentumhoz. Ezt a DOI számot egyre több lektorált folyóiratnál használják, ezért ha a felhasznált dokumentumnál találsz DOI számot, akkor azt írd bele a felhasznált irodalomba a hivatkozás végére.

Az elektronikus forrásokhoz tartozik a Wikipédia is. A Wikipédia egy ingyenes online enciklopédia, ami a harmadlagos források egy speciális formája. Az innen származó információkat nagyon óvatosan kell kezelni, mivel a szerkesztése közösségi alapon működik, bárki szerkesztheti. Ezért a wikipédián talált információk felhasználása a dolgozatban nem ajánlott! Csak nagyon kivételes esetekben, ha pl. arról akarsz írni, hogy a wikipédián hány szócikk foglalkozik egy adott témával... Ha ilyen eset áll fen, ajánlott konzultálni a kurzus oktatójával, hogy elfogadható forrásnak tartja-e a wikipédiára történő hivatkozást!

[ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK HIVATKOZÁSA APA FORMÁTUMBAN]

Szerzők: Kazinczi Csaba

Táblázatok megjelenítése

A táblázatokkal kapcsolatban röviden elmondhatjuk, hogy az adatok rendszerezésére alkalmasak és az átláthatóságot növelik a külső szemlélő számára. Emellett szerepe van tömörítésben és az összegzésben is. A táblázatokkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalók a következők:

- Ha a táblázatunk kettőnél kevesebb sort és/vagy oszlopot tartalmaz, akkor az adatokat közöljük inkább szöveggel
- A szövegben mindig jelöljük, ha táblázatra hivatkozunk
- A táblázatokra történő hivatkozás a szövegben ne a táblázat helyét jelölje az adott mondathoz képest (pl.: az alábbi táblázat), hanem konkrétan hivatkozzon annak számára (pl.: a 2. táblázatban ...)
- A táblázatok formázása mindig legyen egységes
- A táblázat szövege mindig dupla sorközzel álljon
- A táblázat címe legyen rövid, de kifejező
- A táblázat címe dőlt betű
- A táblázat száma normál betű
- Szimbólumok és egyszerű rövidítések, mint pl.: % vagy lsd. - magyarázat nélkül helyezhetők a táblázat leírásába
- Minden oszlopnak legyen címe
- Amennyiben a táblázat nem a sajátunk, hivatkozással jelöljük a táblázat alatti jegyzetben

Grafikai megjelenítés

- A táblázat első sorának csak alján húzzunk a többitől eltérő vastag vonalat
- A táblázat első sorában jobbra igazított, dőlt betűs a cím
- Az első sor alatt kezdődjön a táblázat oszlopainak megnevezése
- Ha a megnevezés együttesen kettő vagy több alcsoportot tartalmaz, akkor a táblázatot formázzuk úgy, hogy a rendben előbb lévő főkategória aláhúzással, míg az alkategóriák aláhúzás nélkül jelenjenek meg
- Az oszlopok nevét tartalmazó sor alján egy aláhúzás szerepel, amely vékonyabb a cím alatt lévő aláhúzásnál
- Ezt követően következhet az adatok felsorolása, dupla sorközzel
- Az adatok között nincs elválasztó vonal
- A 0 és 1 közé eső értékek esetében nem jelenítjük meg a 0-t; pl.: 0.16 esetén: .16
- A táblázat alsó sora a címadó sorral azonosan kerül aláhúzásra, vastagabb vonallal
- Minden érték és cím, kivéve a táblázat címét, középre igazított, normál betűtípus
- A táblázat alatt található jegyzet jobbra igazított

Table 1

Error Rates of Older and Younger Groups

Level of difficulty	Mean error rate		Standard deviation		Sample size	
	Younger	Older	Younger	Older	Younger	Older
Low	.05	.14	.08	.15	12	18
Moderate	.05	.17	.07	.15	15	12
High	.11	.26	.10	.21	16	14

Note. From "Generations," by L.G. Elias and C.C. Bent, 2002, *Journal of Geriatric Care*, 5, p. 22.

Ábrák megjelenítése

Az ábrák megjelenítése, hasonlóan a táblázatokhoz, a könnyebb megértést szolgálja. Azonban az ábrák lényege nem az adatok rendszerezése, hanem azok grafikai megjelenítése olyan módon, hogy az olvasó a lényeges konklúziót abból mihamarabb megérthesse és láthassa. Vagyis az ábrákat és grafikonokat arra használhatjuk, hogy a vizualizáció segítségével indukáljuk az adatsorok megértését.

- Az ábrákra általánosságban más szabályok érvényesek, mint a táblázatokra
- Használjuk a szöveg kiegészítéseként vagy a szöveg egyszerűsítéseként
- A ábrákra történő hivatkozás a szövegben ne az ábra helyét jelölje az adott mondathoz képest (pl.: az alábbi ábra), hanem konkrétan hivatkozzon annak számára (pl.: a 2. ábrán ...)
- Az ábrák mindig a megértéshez szükséges minimális információt mutassák, olvasható méretben
- Az ábrák leírása vagy szöveges részei szintén egyszerűek és érthetőek legyenek
- A diagramok esetében a rácpontok mindig ugyanakkorák legyenek és az értékek megfelelően legyenek ábrázolva
- A címkéket mindig egyértelműen az adatsort bemutató ábrarészlethez legközelebb helyezzük el
- A tengelycímkék mindig a tengellyel párhuzamosan álljanak
- Az ábrák címe a leírásba kerül
- A jelmagyarázat ezzel szemben az ábra részét képezze, ne a leírásba kerüljön

Grafikai megjelenítés

- Igyekezzünk mindig a saját ábránkat az APA szabálynak megfelelően létrehozni, ugyanis egyes programok alapbeállítása (pl.: IBM SPSS) nem tartalmazza az APA formátumot, ezért annak egyszerű átmásolása nem felel meg a követelményeknek
- A diagramsávok mögött lévő segédvonalak megjelenítése tilos, ezt üresen kell hagyni
- Minden nem azonos adatsor grafikai megjelenítése történhet azonos színnel, eltérő színek esetén ügyeljünk az elkülöníthetőségre
- A szóródási mutatók megjelenítése (Box-plot) szükséges a leíró statisztikában
- A leírások betűtípusa Times New Roman (ez érvényes a táblázatokra is)

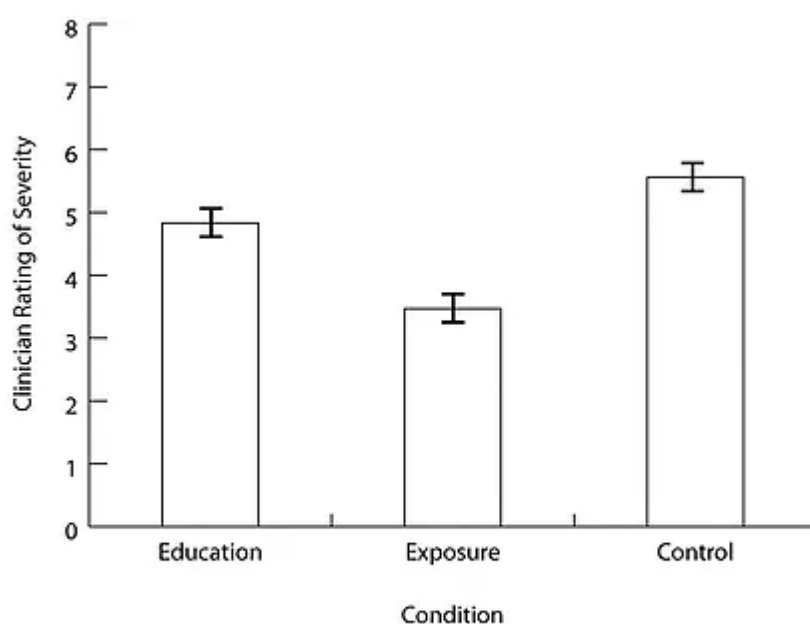

Figure X. Mean clinician's rating of phobia severity for participants receiving the education treatment and the exposure treatment. Error bars represent standard errors.

[SZAKIRODALMAK]

Szerzők: Kazinczi Csaba, jegyzet: Alter Emese

Szakirodalmak típusai, megbízhatósága

- Az általunk elérhető szakirodalmakat az adott témában jártas szakemberek írják, típusuk, illetve a bennük fellelhető információ attól függ, hogy az adott tudós milyen szándékkal osztja meg azokat (A tudományos cikkek lehetnek empirikus kutatáson alapuló cikkek, szakirodalmi cikkek, esettanulmányok, műszaki cikkek, elméleti cikkek, módszertani cikkek, könyvajánlók vagy akár levelek is).
- A megbízhatóságról árulkodó fő információ az adott szakirodalom forrása. Fontos, hogy saját kutatásainkban, dolgozatainkban, etc. csak lektorált, megbízható folyóiratokban megjelent cikkeket hivatkozzunk, hiszen ha fals információt kezelünk tudományos tényként, azzal saját hitelességünket is aláássuk.

A szakirodalmak áttekintése

- Az adott cikk közvetlen előzményeiként számon tartott cikkeket is érdemes áttekinteni, hogy átfogó képet kapjunk a témáról.
- 5C módszer alkalmazása a szakirodalmak áttekintése során: cite, compare, contrast, critique, and connect vagyis: idézés, összehasonlítás, kontrasztba helyezés, kritika megfogalmazása és kapcsolatok keresése.

[A PUBLIKÁLÁS MENETE]

Szerzők: Dr. Szokolszky Ágnes, jegyzet: Alter Emese

Út a publikációig

- A publikációhoz való eljutásig fontos, hogy áttekintsük az ehhez vezető kutatómunka teljes ívét.
- Fontos, hogy a tervezés elsősorban a kvantitatív kutatások esetén bír kiemelt jelentőséggel, illetve csak ezekben az esetekben van szükség arra, hogy az előzetesen kialakított terv minden lépését szigorúan betartsuk, ezzel szemben azonban a kvalitatív kutatások esetén bár a tervezés fontos, a kutatás a folyamat során végig változhat, alakulhat.
- Az általunk elérhető szakirodalmakat az adott témában jártas szakemberek írják, típusuk, illetve a bennük fellelhető információ attól függ, hogy az adott tudós milyen szándékkal osztja meg azokat (A tudományos cikkek lehetnek empirikus kutatáson alapuló cikkek, szakirodalmi cikkek, esettanulmányok, műszaki cikkek, elméleti cikkek, módszertani cikkek, könyvajánlók vagy akár levelek is).

A kutatás folyamata

Tájékozódás

- A tájékozódás során válik véglegessé a kutatási téma, illetve a fő kutatási kérdések.
- A kutató érdeke, hogy olyan témát válasszon, amelyben aktív kutatások folynak, így tud kurrens szakirodalmakra támaszkodni az elméleti háttér felvázolása során.
- A kutatási kérdés alapulhat:
 1. A szakirodalom tanulmányozásán: ebből kiderül hogy mások milyen konkrét kérdéseket vizsgáltak már, milyen eredmények születtek, és mely pontok maradtak megválaszolatlanul;
 2. Elméleti megfontolásokon: ebben az esetben a kutatási kérdés meghatározása deduktív úton történik, valamely elméleti tézisből kiindulva;
 3. Azon az elven, hogy „a téma az utcán hever”: lehet, hogy a rádióban hallunk egy érdekes hírt vagy tudományos vitát, vagy egy személyes tapasztalat indít el minket a vizsgálódás felé. Kutatási ötleteink különféle módon támadhatnak, és jó szokás feljegyezni ezeket, mert az ilyen ötletek érdemesnek bizonyulhatnak a továbbgondolásra.

Tervezés

- Ekkor kell véglegessé válnia mind elméleti, mind gyakorlati szinten, hogy pontosan mit, hogyan és miért akarunk csinálni a kutatásunkban.
- Pontos, definiált fogalmakat tartalmazó kutatási kérdéseket kell feltennünk, amely elősegíti a hipotéziseink felállítását.

- A jó hipotézis: ellenőrizhető, indokolt, tétje van, nem triviális, meghatározza ellenőrzésének módszertanát.
- A kutatás indokait egyrészt a korábbi, releváns, megfelelően lehivatkozott szakirodalmak, másrészt a kutatás jövőbeni céljai, haszna, fontossága adják.

Elővizsgálat

- Lényege a kutatási módszer és mérőeszközök előzetes kipróbálása.
- A kutatás bármely lépését érdemes lehet előre ellenőrizni, így nem az éles adatfelvétel során derül fény az esetleges hibákra, pontatlanságokra.
- A kutatásunkhoz megfelelő minta összetételére és nagyságára is következtethetünk az elővizsgálat során.

Adatgyűjtés és feldolgozás

- Az adatok felvételét követő adatbevitel és feldolgozás folyamatának megismeréséhez keresd a statisztika jegyzetet! 😊

Nyilvánossá tétel – publikálás

- Fontos lépés, hiszen kutatásunk és eredményeink ezáltal válnak a tudományos párbeszéd részévé, így hathatnak más kutatásokra is.
- Az eredmények nyilvánossá tétele szóban vagy írásban történik. Az írásbeli közzététel legegyszerűbb esetben megvalósulhat egy szemináriumi dolgozat formájában, magasabb szinten tudományos diákköri munka, szakdolgozat, doktori disszertáció, folyóirat cikk vagy könyv formájában. A szóbeli beszámoló ugyancsak sokféle keretben valósulhat meg, kezdve egy szemináriumi kiselőadástól a diákkonferencián át az igazi konferenciáig.

[PLÁGIUM]

Szerzők: Dr. Szokolszky Ágnes, jegyzet: Alter Emese

Az ön-plágium

- Ön-plágium az, ha egy korábban már leadott és értékelt dolgozatot adunk le ismét.
- Korábbi gondolatainkat, eredményeinket újonnan írt munkáinkba saját, korábbi munkánk hivatkozásával emelhetjük be, így nem merül fel a plágium.
- A TDK dolgozat nem tanulmányi kötelezettség alá eső dolgozat, ennyiben más szabályozás vonatkozik rá:
 1. Bármilyen korábban megírt dolgozat szerepelhet TDK dolgozatként, amennyiben a két dolgozat nem egyezik meg teljes egészében. Ebben az esetben nem kell meghivatkozni, sem feltüntetni forrásként az előző formában elkészült dolgozatot, a szerző tehát szabadon, önhivatkozás nélkül használhatja saját korábban megírt szövegét (amit valamilyen mértékben átdolgoz vagy kiegészít a TDK céljára).
 2. Egy TDK céljára írt dolgozat később beadható tanulmányi kötelezettség alá eső dolgozatként, amennyiben ezt az adott kurzus oktatója elfogadja (átdolgozással vagy anélkül), de csak egy alkalommal (azaz ha pl. műhelymunkaként kerül beadásra, akkor egy további kurzus beadandójaként már nem lehet beadni). OTDK első helyezett dolgozatot az Intézet változatlan formában elfogad szakdolgozatként (azonban ebben az esetben is meg kell védeni a szakdolgozatot).

Mikor kell hivatkozni?

- Hivatkozni mindig kell, ha mások korábban már megfogalmazott gondolataira, eredményeire támaszkodunk.
- A hivatkozás 3 fő funkciót lát el: általa elismerjük a gondolatok tulajdonjogát; követhetővé tesszük saját gondolatvezetésünk szakirodalmi összefüggéseit; lehetővé tesszük hogy más is el tudja érni, adott esetben el tudja olvasni azokat a forrásokat amelyekre építettünk.
- Hivatkozni akkor kell, ha:

egy írott vagy szóbeli közleményből akár csak egy rövid részt is szó szerint idézünk;

egy írott vagy szóbeli közleményből szabadon összefoglalva, azaz parafrázálva idézünk;

gondolatokat, véleményt, elmélet, modellt ismertetünk;

egy más által megállapított tény, statisztikai adatot vagy ábrát, illusztrációt felhasználunk;

ha saját, korábban már leadott és értékelt munkánkat használjuk fel.

Mire kell hivatkozni?

- 3 féle forrás létezik: elsődleges, másodlagos és harmadlagos.
- Elsődleges forrásnak számítanak az eredeti empirikus kutatásokat vagy elméleti tanulmányokat közlő cikkek és szakkönyvek.
- A másodlagos források olyan publikációk, amelyek részletesebb formában ismertetnek és/vagy értékelnek eredeti publikációkat. Ilyenek például a tankönyvek, amelyek a klasszikus szakirodalom áttekintésére alkalmasak, nem pedig a legfrissebb irodalom felkutatására.
- A harmadlagos források (enciklopédiák, szótárak, kézikönyvek) nagy mennyiségű elsődleges és másodlagos forrást foglalnak össze. A harmadlagos források a kutatási folyamat első szakaszában lehetnek hasznosak, amikor az adott terület általános, széleskörű áttekintésére van szükség.
- Mindig törekedjünk arra, hogy elsődleges forrásra hivatkozzunk!